«Ἐγώ εἰμι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωή» (Ἰωάν. ιδ' 6).

ΖΩΗ

«Τὰ ῥήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωή ἐστι» (Ἰωάν. ς' 63)

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ

Ἔτος ΚΣ'. Ἐν Ἀθήναις τῇ 11 Ἰουλίου 1936 Ἀριθ. 1246

ΛΙΘΟΣ ΕΙΣ ΣΦΕΝΔΟΝΗΝ

Λίθος εἰς σφενδόνην ἐξεικονίζει κατὰ τὸν σοφὸν Σολομῶντα τὸν ἄφρονα καὶ ἀσεβῆ ἄνθρωπον, τὸν περιβεβλημένον μὲ δόξαν καὶ μὲ ἐπιρροήν. Θέλεις συγκεκριμένως καὶ διὰ παραδείγματος ἐκ τῶν συμβαινόντων εἰς τὰ διάφορα Κράτη νὰ ἀντιληφθῇς τὴν ἔννοιαν τῶν λόγων τοῦ Σολομῶντος; Ἐνθυμήσου εἰς ποίους συμβαίνει οὐχὶ σπανίως νὰ ἐμπιστεύωνται οἱ πολῖται τὴν διαχείρισιν καὶ διεύθυνσιν τῶν κοινῶν. Δὲν εἶνε δύσκολον ἡ κάλπη νὰ σοῦ παρουσιάσῃ τὰ πλέον ἀπροσδόκητα καὶ ἀνέλπιστα ἀποτελέσματα. Ἀφίνεται κατὰ μέρος ὁ χρηστὸς καὶ εὐσυνείδητος πολιτευτής, καὶ προτιμᾶται ὁ δημαγωγὸς καὶ ὁ λαοπλάνος. Παραμερίζεται τὸ χρήσιμον στοιχεῖον, διὰ νὰ ἀνατεθῇ τὸ ἀξίωμα εἰς τὸν ἄφρονα καὶ ἀσυνείδητον.

Τί θὰ γίνῃ τότε; Ἀμέσως θὰ σχηματισθῇ ἡ κλίκα, εἰς τὴν ὁποίαν τὴν πρώτην θέσιν θὰ καταλάβουν κατώτεροι χαρακτῆρες. Θὰ σὲ χαιρετίσῃ βέβαια εὐγενῶς καὶ μὲ οἰκειότητα, ἀφοῦ τοῦ ἔδωκες τὴν ψῆφόν σου. Θὰ σοῦ προσποιηθῇ τὸν φίλον καὶ τὸν προστάτην. Καὶ ὅταν θὰ παρουσιασθῇς ἐνώπιόν του, διὰ νὰ τοῦ ζητήσῃς τὴν προστασίαν δι' ὑπόθεσιν νόμιμον, εἰς τὴν ὁποίαν τὸ δίκαιον εἶνε προφανῶς ὑπὲρ σοῦ, θὰ σοῦ ὑποσχεθῇ παραπάνω ἀπὸ ὅσα τοῦ ζητεῖς. Καὶ θὰ φύγῃς ἱκανοποιημένος καὶ πεπεισμένος, ὅτι ἔγινεν ἡ δουλειά σου. Τί θὰ συμβῇ ὅμως; Ἡ δουλειά σου θὰ γίνῃ, μόνον ἐὰν δὲν συγκρούωνται πρὸς αὐτὴν τὰ ἄνομα συμφέροντα τῆς κλίκας. Ἂς ἔχῃς δίκαιον καὶ ἂς σὲ προστατεύουν οἱ νόμοι. Τί σημαίνει αὐτό; Ἐὰν κάποιος ἀπὸ τοὺς τῆς κλίκας ἐνδιαφέρεται, θὰ πιεσθῇ ὁ ἁρμόδιος ὑπάλληλος, θὰ στριμωχθῇ καὶ αὐτὸς ὁ δικαστής, θὰ κινητοποιηθοῦν ψευδομάρτυρες καὶ ὄργανα τῆς ἐξουσίας, θὰ γίνουν ὅλα ἄνω κάτω διὰ νὰ καταπατηθῇ τὸ δίκαιόν σου καὶ διὰ νὰ ἱκανοποιηθῇ ὁ τῆς κλίκας ἢ καὶ διὰ νὰ γεμίσουν τὰ θυλάκια αὐτοῦ τούτου τοῦ ἄφρονος ἰσχυροῦ.

Ἡ δουλειά σου θὰ γίνῃ, μόνον ἐὰν δὲν βγαίνῃ τίποτε εἰς ὄφελος τῆς κλίκας ἢ τοῦ ἄφρονος ἐξουσιαστοῦ. Πρόκειται ἴσως περὶ ὑποθέσεως τῆς τρεχούσης ὑπηρεσίας, διὰ τὴν ὁποίαν τὰ κρατικὰ ὄργανα ὑποχρεοῦνται ἐκ τοῦ νόμου νὰ σὲ ἐξυπηρετήσουν. Τὰ πράγματα ἐν τούτοις ἐπιβραδύνονται, ἡ λύσις ἀναβάλλεται διαρκῶς καὶ τὰ χαρτιά σου διαρκῶς εὑρίσκονται ὑποκάτω. Τί συμβαίνει; Ἀντελήφθησαν πιθανῶς, ὅτι εἶνε δυνατὸν νὰ διαθέσῃς μερικὰ χιλιόδραχμα. Καὶ δι' ἑνὸς σημειώματος, ἢ δι' ἄλλης παρεμβάσεως δραστικωτέρας δημιουργοῦν τὴν ἀναβολήν. Νὰ ἴδῃς πόσον γρήγορα τελειώνει ἡ δουλειά, ὅταν τὰ χιλιόδραχμα αὐτὰ κυλήσουν....

Ἀλλ' ἰδού, ὅτι πρόκειται περὶ κάποιου κακοποιοῦ στοιχείου. Εἶνε ἴσως ζωοκλέπτης, χρησιμεύει ὅμως ὡς «μπράβος» τοῦ ἄφρονος πολιτικοῦ. Εἶνε ἴσως φονεύς, διαθέτει ὅμως ψήφους ἀρκετάς. Ὅπως ὅπως, πρέπει νὰ βγῇ ἀπὸ τὴν φυλακήν, διότι αὐτὸ συμφέρει εἰς τὸ κόμμα. Βέβαια ἕνας χρηστὸς πολιτικὸς δὲν θὰ τὸ ἀνεχθῇ. Ἀλλ' ἡ κάλπη, βλέπεις, ἔφερεν ἐπάνω τὸν ἄφρονα καὶ ἔθαψεν εἰς τὰ μαῦρα τὸν φρόνιμον καὶ τὸν τίμιον. Τί θὰ γίνῃ λοιπόν; Ὁ ἀστυνόμος θὰ πιεσθῇ καὶ ἐὰν δὲν ὑποκύψῃ, θὰ διωχθῇ. Ὁ ἐπιστάτης τῶν φυλακῶν θὰ ἐξαναγκασθῇ νὰ διευκολύνῃ καὶ νὰ παρέχῃ ἐλευθερίας εἰς τὸν ἐγκληματίαν, καὶ ἐὰν δὲν τὰς παράσχῃ, θὰ διωχθῇ. Ὁ εἰρηνοδίκης θὰ στριμωχθῇ, θὰ ἐξαπατηθῇ. Οἱ ἔνορκοι θὰ μιληθοῦν. Καὶ ἡ δίκη θὰ μεταβληθῇ εἰς σκηνοθεσίαν.....

Σωστὴ σφενδόνη ἐξαπολύουσα λίθους τὸν ἕνα κατόπιν τοῦ ἄλλου. Σφενδόνη, ἡ ὁποία σκοτώνει τὸ δίκαιον, τραυματίζει τὴν ἀρετήν, ρίπτει κάτω τὴν ἀσφάλειαν καὶ μεταβάλλεται εἰς προστασίαν τοῦ εὐνοουμένου ἐγκληματίου καὶ ζωοκλέπτου. Ποία δυστυχία!

ΑΠΟΛΟΓΗΤΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

Η ΕΝΟΤΗΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΕΙΔΟΥΣ

Εἰσαγωγή.

4. Προκαταλήψεις. Εἶνε ἐν τούτοις ἀξιοσημείωτον, ὅτι οἱ πλεῖστοι ἐκ τῶν πολυγενιστῶν ἀνήκουσιν εἰς τοὺς ἐξελικτικούς, καὶ συνεπῶς ἐνῷ ἐξ ἑνὸς διακηρύττουσι τὸ ἀδύνατον τῆς ἐξ ἑνὸς ζεύγους καταγωγῆς πασῶν τῶν ἀνθρωπίνων φυλῶν, ἐξ ἑτέρου δὲν διστάζουσι νὰ ὑποστηρίζωσιν, ὅτι ὁ ἄνθρωπος κατάγεται ἐκ τοῦ πιθήκου, τὸ καταπληκτικώτερον δὲ ὅτι ἡ δυσεξαρίθμητος ποικιλία τῶν φυτικῶν καὶ ζωϊκῶν εἰδῶν ἐξεπήδησεν ἀπὸ ἀρχέγονόν τινα ἁπλουστάτην μορφὴν ζωῆς,

τὴν ὁποίαν ἀπεκάλεσαν μονῆρες! Τὸ κτῆνος πίθηκος καὶ ὁ λογικὸς ἄνθρωπος ἔχουσι κοινὴν τὴν καταγωγήν, ἐνῷ αἱ ἀνθρώπιναι φυλαὶ αἱ τοσαῦτας ὁμοιότητας πρὸς ἀλλήλας παρουσιάζουσαι καὶ διὰ δευτερευόντων χαρακτήρων ἀπ' ἀλλήλων διακρινόμεναι εἶνε ἀδύνατον νὰ προῆλθον ἐξ ἑνὸς ἀρχεγόνου ζεύγους ἀνθρώπων!

Ὡσαύτως ἀξιοσημείωτον τυγχάνει, ὅτι τὸ ζήτημα τοῦτο προὐκάλεσε περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρελθόντος αἰῶνος ζωηρὸν τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τῆς πολιτικῆς. Διότι ἐν Ἀμερικῇ ἐπεζητήθη τότε νὰ νομιμοποιηθῇ ἡ δουλεία καὶ νὰ δικαιολογηθῶσιν αἱ ὠμότητες αἱ πρὸς μαύρους ἐπιδειχθεῖσαι, διὰ τῶν ὁποίων ἐπεσπεύδετο ἡ ἐξόντωσις αὐτῶν. Εἰς τὰς ἐπανειλημμένας παραστάσεις τῶν Εὐρωπαϊκῶν κρατῶν, διαμαρτυρομένων κατὰ τῆς ἀπανθρωπίας ταύτης, ὁ Ἀμερικανὸς ὑπουργὸς Calhoun ἀπήντα τῷ 1845, ὅτι ἡ συμπεριφορὰ αὕτη τῶν Ἀμερικανῶν πρὸς τοὺς μαύρους ἦτο κατὰ πάντα νόμιμος καὶ δεδικαιολογημένη, διότι οἱ μαῦροι δὲν εἶνε ἄνθρωποι τοῦ αὐτοῦ εἴδους πρὸς τὸ τῶν λευκῶν (1).

5. Σοβαρότης τοῦ ζητήματος. Τὸ γεγονὸς τοῦτο ἀποδεικνύει ἀκριβῶς τὴν ἐξαιρετικὴν σπουδαιότητα, τὴν ὁποίαν ἐνέχει τὸ ζήτημά μας. Ἐὰν ἀποδεχθῶμεν, ὅτι πᾶσαι αἱ φυλαὶ ἀνήκουσιν εἰς ἓν καὶ μόνον εἶδος, τότε πάντες οἱ ἄνθρωποι εἴμεθα ἀδελφοί. Ὁ μαῦρος, ὅστις κατοικεῖ εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς Ἀφρικῆς, ὁ Βεδουῖνος τῆς Αἰγύπτου, ὁ κάτοικος τῆς Πολυνησίας, ὁ Φουεγῖνος τῆς Γῆς τοῦ πυρός, ὁ Τινναῖ τῆς Αὐστραλίας, ὁσονδήποτε ἀθλία καὶ ἂν εἶνε ἡ ζωή των, ὁσονδήποτε χαμηλὸν καὶ ἂν εἶνε τὸ διανοητικὸν καὶ ἠθικὸν ἐπίπεδον, εἰς τὸ ὁποῖον κατέπεσαν, εἶνε ἀδελφοί μας. Ἀναγνώρισις μεγαλοπρεπεστέρα καὶ πραγματικωτέρα τῆς ἀνθρωπίνης ἀξίας καὶ τῆς ἰσότητος πάντων τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν δικαιωμάτων τῆς ἀνθρωπίνης προσωπικότητος δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ. «Βάσις τοῦ Χριστιανισμοῦ χρησιμεύει ὡσαύτως ὡς βάσις πάσης ἠθικῆς καὶ ἐν συμβιώσει διατελούσης κοινωνίας· ὡς βάσις αὐτῆς τῆς ἰδέας τῆς ἀνθρωπότητος, ἀποτελοῦσα τὸν μέγαν χάρτην τοῦ πολιτισμοῦ μας», καθὼς λέγει ὁ Hettinger (2).

Ἐὰν τοὐναντίον ἀποδεχθῶμεν, ὅτι αἱ φυλαὶ ἀποτελοῦσι διάφορα εἴδη, τὸ πνεῦμα τῆς ἀνισότητος καὶ τῆς δουλείας θὰ εἰσορμήσῃ ἀπὸ μυρίας θυρίδας διὰ νὰ καταισχύνῃ τὸν πολιτισμόν μας. Ὀπισθοδρομεῖ ἀμέσως ἡ ἀνθρωπότης εἰς χρόνους εἰδωλολατρικούς, κατὰ τοὺς ὁποίους οἱ δοῦλοι ἐθεωροῦντο κτήνη, ἐπὶ τῆς ζωῆς τῶν ὁποίων εἶχον ἀπεριόριστα δικαιώματα οἱ κύριοι αὐτῶν. Ἐπαναστρέφομεν εἰς τοὺς καιρούς, καθ' οὓς ὁ Γαληνὸς διεκήρυττεν ὅτι τὴν Διαιτητικὴν αὐτοῦ διὰ τὰ βρέφη συνέτασσε μόνον διὰ τοὺς Ἕλληνας, δεδομένου ὅτι διὰ τοὺς Γερμανοὺς καὶ τοὺς λοιποὺς βαρβάρους δὲν ἐσκέπτετο παρ' ὅσον καὶ διὰ τὰς ἄρκτους, τοὺς ἀγριοχοίρους καὶ τὰ λοιπὰ ἄγρια θηρία(3). Καὶ δὲν θὰ ἠχοῦσι πλέον παραδόξως οἱ λόγοι, τοὺς ὁποίους ἐν ὀνόματι τῆς ἐπιστήμης ἐν περισσῇ σκληρότητι ἐξέφερεν ὁ

(1) Guibert et Chinchole, Les origines, Paris 1928 σελ. 416.

(2) Apologie du Christianisme, trad. de Felcourt et Jeannin Τόμ. Γ σελ. 241.

(3) Γαληνοῦ Ἅπαντα τόμ. 9 σελ. 52 ἐκδ. Kühne.

ΛΑΤΙΚΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΓΙΑΝ ΓΡΑΦΗΝ

Ο ΘΕΟΣ ΕΜΦΑΝΙΖΕΤΑΙ ΕΙΣ ΤΟΝ ΜΩΥΣΗΝ

Οἰκτίρμων καὶ ἐλεήμων, ὅταν λέγῃ διὰ τὸν Ἑαυτόν Του ὁ Θεός, ἔχει ὑπ' ὄψει τὴν σκληρότητα καὶ τὴν ἀπονιά, ποὺ δείχνουν μεταξύ των οἱ ἄνθρωποι. Ὀλίγην ἐξουσίαν ἐὰν ἔχῃ ὁ ἕνας εἰς τὸν ἄλλον, δὲν τὸ ἔχει σὲ τίποτε νὰ βασανίσῃ τὸν ὑφιστάμενόν του ἢ τὸν ὑπόδουλόν του, χωρὶς νὰ ἐνθυμῆται, ὅτι καὶ αὐτὸς εἶνε ὅμοιος τοῦ ἀνθρώπος. Ἐὰν δὲ πρόκηται νὰ ζητηθῇ καὶ κάποια θυσία ἢ κάποιον ἔξοδον ἀπὸ κανένα διὰ νὰ ἀνακουφισθῇ ὁ πλησίον του, στρίβει ἀμέσως τῆς πλάταις καὶ δείχνει ἀδιαφορίαν ἄσπλαγχνον, ἀφίνοντας τὸν πάσχοντα νὰ ὑποφέρῃ καὶ νὰ κινδυνεύῃ τὸν ἔσχατον κίνδυνον.

Ἀ! ὄχι. Ὁ Θεὸς δὲν εἶνε Κύριος ἄσπλαγχνος καὶ σκληρός. Πονεῖ διὰ τὰ πλάσματά Του. Ἐνδιαφέρεται δι' αὐτά! Καὶ φυσικὰ πολὺ περισσότερον πονεῖ καὶ ἐνδιαφέρεται διὰ τὸν ἄνθρωπον, ποὺ εἶνε τὸ τελειότερον ἀπὸ τὰ δημιουργήματά Του. Ὅταν τὸν βλέπῃ νὰ βασανίζεται, νὰ στερῆται, νὰ κλαίῃ, νὰ πονῇ, νὰ μοχθῇ, νὰ θλίβεται, τὸν λυπᾶται. Εἶνε οἰκτίρμων καὶ τὸν συμπαθεῖ. Δὲν ἀδιαφορεῖ. Δὲν τοῦ γυρίζει τὰ νῶτα. Δὲν τὸν ἐγκαταλείπει. Ἀλλὰ τρέχει εἰς βοήθειάν του. Καὶ ἀνοίγει καὶ τὰ δύο χέρια Του, σκορπίζοντας εἰς αὐτὸν τὰ ἐλέη Του. Εἶνε ἐλεήμων. Καὶ ἂν δὲ καμμιὰ φορὰ φαίνεται, πῶς δὲν ἀκούει τοὺς στεναγμοὺς καὶ τῆς προσευχαῖς τοῦ ἀνθρώπου, δὲν τὸ κάνει ἀπὸ ἀδιαφορίαν καὶ ἀσπλαγχνίαν, ἀπὸ ἀνοικτιρμοσύνην καὶ σκληρότητα. Μὴ γένοιτο! Ἡ φαινομενικὴ αὐτὴ ἀδιαφορία εἶνε καὶ αὐτὴ πλούσιον ἔλεος. Πραγματικῶς καὶ εἰς τὴν περίστασιν ἐκείνην δίνει ὁ Θεός, ἂς φαίνεται, ὅτι δὲν δίνει. Καὶ θὰ ἀποδειχθῇ αὐτὸ ὕστερα ἀπὸ ὀλίγον καιρόν, ὅταν θὰ μᾶς πείσουν τὰ πράγματα, ὅτι οἱ στεναγμοὶ ἐκεῖνοι καὶ τὰ δάκρυα, ποὺ ἐχύναμεν τότε, σὰν ἐγκαταλειμμένοι ἀπὸ τὸν Θεόν, ἔκρυβαν μεγάλην ὠφέλειαν καὶ πλούσιον καρπὸν γιὰ τῆς ψυχαῖς μας. Ὁ Θεὸς δέ, ποὺ προέβλεπε τὴν ὠφέλειαν αὐτήν, μᾶς ἄφινε νὰ βασανιζώμεθα καὶ νὰ στενάζωμεν ἀπὸ πραγματικὸν καὶ ἀληθινὸν ἐνδιαφέρον γιὰ μᾶς, καίτοι ἡμεῖς ἐνομίζαμεν, πῶς ἀδιαφοροῦσε καὶ δὲν μᾶς ἤκουεν.

Ἀλλ' ὁ Κύριος δὲν περιορίζεται νὰ ὀνομάσῃ τὸν Ἑαυτόν Του οἰκτίρμονα καὶ ἐλεήμονα. Προσθέτει ἀκόμη, ὅτι εἶνε «μακρόθυμος καὶ πολυέλεος καὶ ἀληθινός». Μὲ τὸ πρῶτον ἀπὸ τὰ τρία αὐτὰ ἐπίθετα ἐφανέρωσεν, ὅτι τὸ ἔλεός Του καὶ τὴν συμπάθειάν Του τὴν δείχνει καὶ ἀπέναντι τῶν δούλων Του ἐκείνων, ποὺ παρεκτρέπονται καὶ δὲν συμμορφώνονται πρὸς τὰς ἐντολάς Του. Τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς δὲν σπεύδει νὰ τοὺς τιμωρήσῃ ἀμέσως ὁ Κύριος. Ἐνῷ ὀργίζεται κατὰ τῆς ἁμαρτίας καὶ θυμώνει κατὰ τοῦ

Burmeister, διακηρύξας, ὅτι «οἱ μετανάσται, οἵτινες κατευθύνονται πρὸς τὴν Δύσιν, καθίστανται ἐκτελεστικὰ ὄργανα τῆς κρίσεως τοῦ Θεοῦ ἐκδιώκοντες ἀπὸ τῆς κοιτίδος των τοὺς αὐτόχθονας κατοίκους τῆς Ἀμερικῆς· δὲν εἶνε παρὰ ἡ ἔκφρασις τοῦ μεγάλου τούτου καὶ αἰωνίου νόμου τῆς τελειοποιήσεως τῆς ἀνθρωπότητος δι' ἑαυτῆς» (4).

(4 Burmeister, Geolog. Bilder II p. 282.

κκοῦ, ἀναβάλλει νὰ ἐκδηλώσῃ τὴν ὀργὴν καὶ τὸν θυμόν Του κατὰ τῶν ἁμαρτωλῶν καὶ κακῶν ἀνθρώπων. Τοὺς λυπᾶται καὶ αὐτούς. Καὶ περιμένει καὶ ἀναβάλλει. Καὶ τοὺς δίνει καιρὸν νὰ μετανοήσουν καὶ νὰ ἐπιστρέψουν εἰς τὴν εὐθεῖαν ὁδόν. Καὶ μολονότι αὐτοὶ ἀσεβοῦν ἀπέναντί Του, Αὐτὸς δὲν προσβάλλεται καὶ δὲν ἀγανακτεῖ, ὅταν βλέπῃ τὸ σκουλήκι αὐτό, ποὺ λέγεται ἄνθρωπος, νὰ κοκορεύεται ἐμπρός Του, ἀλλὰ σὰν ἀγαθός, ἀγαθώτατος Πατέρας, περιμένει. Εἶνε μακρόθυμος. Δὲν εἶνε ὀξύθυμος. Ὅπως θὰ ἐλέγαμεν περὶ ἀνθρώπων, ἔχει πλατειὰ καὶ ὑπομονητικὴ καρδιά.

Καὶ δὲν εἶνε μόνον μακρόθυμος. Ἀλλ' εἶνε καὶ «πολυέλεος καὶ ἀληθινός». Εἶνε πολυέλεος, γιατί εἶνε ἕτοιμος νὰ σκορπίσῃ τὰ ἐλέη Του καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς ἁμαρτωλούς, ἀρκεῖ νὰ δείξουν κάποιαν μετάνοιαν. Εἶνε πολυέλεος, γιατί τὰ πονετικά Του σπλάγχνα δὲν ἐξαντλοῦν τοὺς οἰκτιρμοὺς των καὶ ὅταν ἡμεῖς τὰ κεντῶμεν καὶ τὰ ἀνακατεύωμεν μὲ τῆς παραβάσεις μας. Καὶ ὅταν ἡμεῖς Τὸν παροργίζωμεν, εἶνε καὶ τότε περισσότερον ἕτοιμος νὰ μᾶς συγχωρήσῃ καὶ νὰ μᾶς ἐλεήσῃ παρὰ νὰ μᾶς τιμωρήσῃ καὶ νὰ μᾶς ὀργισθῇ. Καὶ ἐνῷ ἡμεῖς ξεχάνομεν τὰ καθήκοντα, ποὺ ἔχομεν εἰς Αὐτόν, καὶ τὰς ὑποσχέσεις ποὺ Τοῦ ἐδώκαμεν, Αὐτὸς ὅμως εἶνε πάντοτε ἀληθινός. Στέκει στὸν λόγον Του. Μένει στὰς ὑποσχέσεις Του. Δὲν ξεχάνει ποτὲ ἐκεῖνο, ποὺ ὑπεσχέθη. Οὔτε ἀπὸ τὴν ἰδικήν μας ἀγνώμονα καὶ ἀσεβῆ πολλάκις συμπεριφορὰν παρασύρεται, διὰ νὰ ἀθετήσῃ τὰς ἐπαγγελίας καὶ ὑποσχέσεις Του.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ
ΕΙΣ ΤΟ ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

28. Ταῦτα ἐν Βηθανίᾳ ἐγένετο πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ὅπου ἦν Ἰωάννης βαπτίζων.

Ταῦτα ἐν τῇ Βηθανίᾳ ἔγιναν πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ὅπου ὁ Ἰωάννης ἐξηκολούθει νὰ βαπτίζῃ.

ἐν Βηθανίᾳ ἐγένετο. *Καθορίζει τὸν τόπον, οὐχὶ ἐξ ἐνδιαφέροντος γεωγραφικοῦ, ἀλλὰ καθιστᾷ αὐτὸν ἀξιομνημόνευτον τὸ ἐξαιρετικὸν τῆς σκηνῆς ταύτης καὶ τὸ ἐπίσημον τῆς ἐν αὐτῷ γενομένης μαρτυρίας. «Ἀπόδειξιν καὶ ἀπὸ τῶν τόπων παρέχεται» (Χρυσ.). «Πεφύκαμεν γάρ πως καὶ εἰθίσμεθα πάντες... ἐν τοῖς περὶ τῶν ἀναγκαίων διηγήμασι μεμνῆσθαι καὶ τόπων, ἐν οἷς αὐτὰ γενέσθαι συμβέβηκε» (Κύριλ.).*

Βηθανίᾳ. *Κατὰ τὸν Ὠριγένη πάντα τὰ χειρόγραφα ἀνεγίνωσκον Βηθανίᾳ. Ἀναζητήσας ὅμως οὗτος ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ Ἰορδάνου τὸ κατονομαζόμενον τοῦτο μέρος δὲν ἠδυνήθη ν' ἀνεύρῃ αὐτὸ καὶ ἀντ' αὐτοῦ ἐπεδείχθη εἰς αὐτὸν ἡ Βηθαβαρᾶ, ἔνθα κατὰ τὴν παράδοσιν ἐβάπτιζεν ὁ Ἰωάννης. Ἐντεῦθεν προῆλθε καὶ ἡ γραφὴ Βηθαβαρᾶ, μὴ μαρτυρουμένη ὅμως ἐπαρκῶς ὑπὸ τῶν χειρογράφων. Λαμβανομένου ὅμως ὑπ' ὄψει, ὅτι ὁ Ρωμαϊκὸς πόλεμος ἐπέφερεν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ τρομερὰς καταστροφὰς καὶ ἀναστατώσεις, ἕνεκα τῶν ὁποίων καὶ πλῆθος ὀνομάτων ἀρχαίων τοποθεσιῶν ἐξηφανίσθη, δὲν ἀποκλείεται νὰ ὑπῆρχε πλὴν τῆς ἐγγὺς τῶν Ἱεροσολύμων γνωστῆς Βηθανίας καὶ ἑτέρα τοιαύτη πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ὅπως ὑπῆρχον δύο Βηθλεέμ, δύο Βησθαϊδᾶ, δύο Ἀντιόχειαι, δύο Ραμᾶ, δύο Κανᾶ. Ὑπὲρ τούτου δὲ ἴσως παρέχεται καὶ ἔνδειξίς τις ἐκ τῶν διαφόρων ἐτυμολογιῶν καὶ σημασιῶν, τὰς ὁποίας δύναται νὰ ἔχῃ ἡ ὀνομασία Βηθανία. Δύναται κατὰ μίαν ἐτυμολογίαν νὰ σημαίνῃ τόπος φοινίκων ἢ τόπος πτωχείας, τοῦθ' ὅπερ καθιστᾷ τὴν ὀνομασίαν ἁρμόζουσαν εἰς τὴν ἐγγὺς τῶν Ἱεροσολύμων Βηθανίαν. Δύναται καθ' ἑτέραν ἐτυμολογίαν νὰ σημαίνῃ τόπον διαπορθμεύσεως, τοῦθ' ὅπερ ἁρμόζει εἰς τὴν ἐγγὺς τοῦ Ἰορδάνου τοιαύτην.—Ὡς πρὸς τὴν Βηθαβαρᾶ ἐταυτίσθη αὕτη πρὸς τὴν ἐν Κριτ. ζ' 24 Βαιθηρά. Τελευταίως ὁ Conder ἐταύτισεν αὐτὴν πρὸς τὸν ἐν Ἰορδάνῃ πόρον τὸν καλούμενον Ἀβαρᾶ καὶ ὁ ὁποῖος μόνος μεταξὺ τεσσαράκοντα ὅλων πόρων τοῦ Ἰορδάνου φέρει τὸ ὄνομα τοῦτο. Ὁ πόρος οὗτος ἀπέχων μίαν περίπου ἡμέραν ἀπὸ τῆς Κανᾶ, εὑρίσκεται εἰς τοποθεσίαν, ἥτις δὲν ἀποκλείεται ὑπὸ τῶν ἐνδείξεων τῆς ἀφηγήσεως τοῦ τετάρτου Εὐαγγελίου (α' 28, 44 καὶ β' 1).—Νεώτεροί τινες ἐταύτισαν τὸ ἐνταῦθα καθοριζόμενον μέρος πρὸς τὴν Βαιθαναβρά, ἥτις ἔκειτο ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς τοῦ Ἰορδάνου καὶ βορειοανατολικῶς τῆς Ἱεριχοῦς καὶ τῆς ὁποίας ἡ ὀνομασία εὐκόλως θὰ ἠδύνατο νὰ παραφθαρῇ εἴτε εἰς τὸ ὄνομα Βηθανία, εἴτε εἰς τὸ ὄνομα Βηθαβαρᾶ.*

ἦν βαπτίζων. *Σημαίνει τὸ κατ' ἐξακολούθησιν γινόμενον.*

2) Δευτέρα μαρτυρία τοῦ Ἰωάννου, στίχ. 29—34.

29. Τῇ ἐπαύριον βλέπει ὁ Ἰωάννης τὸν Ἰησοῦν ἐρχόμενον πρὸς αὐτὸν καὶ λέγει· Ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου.

Τὴν ἑπομένην ἡμέραν βλέπει ὁ Ἰωάννης τὸν Ἰησοῦν νὰ ἔρχεται πρὸς αὐτὸν καὶ λέγει· Ἰδοὺ τὸ ὑπὸ τοῦ Ἡσαΐου προαναγγελθὲν ἀρνίον τοῦ Θεοῦ, τὸ ὁποῖον διὰ τῆς θυσίας του σηκώνει καὶ ἀπομακρύνει ὁλόκληρον τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου.

Τῇ ἐπαύριον. *Οὐχὶ τῇ ἐπαύριον «μετὰ τὴν ἀπὸ τῆς ἐρήμου κάθοδον» (Ζιγ). Ἀλλὰ τῇ ἐπαύριον τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ἐγένετο ἡ ἐν Βηθανίᾳ μαρτυρία τοῦ Ἰωάννου ἐνώπιον τῶν ἀπεσταλμένων τοῦ συνεδρίου.*

ἐρχόμενον πρὸς αὐτόν. *Συμφώνως πρὸς τὴν ἀφήγησιν τοῦ εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου ὁ Ἰησοῦς εἶχεν ἤδη βαπτισθῇ καὶ συνεπῶς εἶνε πιθανώτατον, ὅτι ἡ νέα αὕτη συνάντησις Ἰησοῦ καὶ Προδρόμου ἔλαβε χώραν μετὰ τοὺς ἐν ἐρήμῳ πειρασμοὺς τοῦ Χριστοῦ. Φυσικὸν λοιπὸν ἦτο μετὰ τὴν ἐν ἐρήμῳ τεσσαρακονθήμερον προπαρασκευήν του νὰ ἔλθῃ πάλιν ὁ Ἰησοῦς πρὸς τὸν Ἰωάννην, ὅπου θὰ εὕρισκε κύκλον μαθητῶν ἐκζητούντων τὸν Μεσίαν, ἐκ τοῦ ὁποίου καὶ θὰ ἐξέλεγε καὶ τοὺς διασημοτέρους ἰδικούς του μαθητάς.*

ἴδε. *Προσφιλὴς λέξις τοῦ Ἰωάννου (πρβλ. α' 36, 47, γ' 26, ε' 14, ζ' 26, 52, ια' 3, 36, ιβ' 19, ιζ' 29, ιη' 21, ιθ' 4, 5, 14, κ' 27). «Ἴδε δηλῶν ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ πάλαι ζητούμενος» (Χρυσόστ.). «Φαίνεται μέντοι..... παρόντα νῦν τοῖς ὁρῶσιν ὑποδεικνύς» (Θεόδ. Μοψ.). «Ἐν ὀλίγῳ.... τῷ καιρῷ προφήτης ὁμοῦ καὶ ἀπόστολος ὁ βαπτιστὴς ἀναδείκνυται» (Κύριλ.).*

Ὅλοι ὅσοι μελετοῦν τὴν «Ζωὴν» καὶ ὠφελοῦνται ἐξ αὐτῆς, ἔχουν καθῆκον νὰ συνιστῶσιν αὐτὴν καὶ εἰς ἄλλους, συντελοῦντες οὕτω εἰς τὴν εὐρυτέραν διάδοσιν τῶν χριστιανικῶν ἀληθειῶν. Τοιαύτη φροντὶς ἀποτελεῖ καὶ τὴν καλλιτέραν ἀντίδρασιν ἐναντίον τῆς ἐξαπλώσεως τῶν ἀνηθίκων ἀναγνωσμάτων.

ΤΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

ΑΝΑΠΟΦΕΥΚΤΟΣ ΣΥΝΕΠΕΙΑ

Εἰς τὴν τελευταίαν στήλην προηγουμένου φύλλου ἐσημειώσαμεν ὀλίγας γραμμὰς ἐπὶ τοῦ ἐξαγγελθέντος κυβερνητικοῦ μέτρου διὰ τὸ λεγόμενον κοινωνικὸν πρόβλημα. Πρόκειται δηλαδή, ὡς ἐδηλώθη ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων, νὰ ἐξαναγκασθοῦν καὶ διὰ νομοθετικῶν μέτρων ἀφ' ἑνὸς μὲν οἱ ἐργοδόται ν' αὐξήσουν τὰ ἡμερομίσθια, ἀφ' ἑτέρου δὲ αἱ εὐπορώτεραι τάξεις νὰ εἰσφέρουν ὑπὲρ τῶν ἀπορωτέρων.

Δὲν εἶνε ἡ πρώτη φορά, κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ Κράτος ὡς ἀνωτέρα βία λαμβάνει μέτρα περιορίζοντα τὸ δικαίωμα τῆς ἰδιοκτησίας. Ἀσφαλῶς δὲ δὲν θὰ εἶνε καὶ ἡ τελευταία. Κατὰ τὴν παρελθοῦσαν εἰκοσιετίαν ἐνοικιοστάσια, δικαιοστάσια, φορολογίαι εἰσοδήματος, ποικίλαι ἀπαλλοτριώσεις, ἔδειξαν ὅτι ἡ λέξις ἰδιοκτησία ἔχει χάσει πολὺ ἀπὸ τὴν παλαιοτέραν της σημασίαν. Δὲν θὰ ἐξετάσωμεν εἰς τὸ παρόν, ἂν τὰ μέτρα ταῦτα, ποὺ περιώρισαν σημαντικὰ τὴν ἔννοιαν τῆς ἰδιοκτησίας, προῆλθον ἀπὸ ἐλατήρια πραγματικῆς δικαιοσύνης· ἂν ὁ περιορισμὸς τῆς ἰδιοκτησίας ἐξυπηρέτησε μόνον τοὺς ἀξίους προστασίας πενεστέρους· ἂν δὲν ἠδικήθησαν ἄλλοι ἐπίσης πτωχοί. Τὸ γεγονὸς εἶνε, ὅτι ὅσα ἔγιναν ἐδῶ εἰς τὸ ζήτημα τῆς ἰδιοκτησίας εἶνε ἐλάχιστα ἀπέναντι τῶν ὅσων συνέβησαν εἰς ἄλλα Κράτη· εἶνε μία σχεδὸν ἀνώδυνος ἐγχείρησις ἀπέναντι τῆς ἀμέσου ἢ ἐμέσου καταργήσεως τῆς ἰδιοκτησίας, τῆς συνοδευομένης μὲ τόσας ὀδυνηρὰς θυσίας, ποὺ συνέβησαν καὶ συμβαίνουν ἀλλοῦ, καὶ αἱ ὁποῖαι δὲν εἶναι παράδοξον νὰ ἐπαναληφθοῦν καὶ ἐδῶ.

Τὸ γεγονὸς ὅμως τοῦτο εἶνε ἄξιον πολλῆς προσοχῆς, διότι προβάλλει ὡς ἀδυσώπητος συνέπεια τῆς ὑπὸ τῶν ἰδιοκτητῶν παραβάσεως τῶν ἠθικῶν νόμων, τῶν νόμων τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς ἀγάπης. Ὁ ἄνθρωπος δηλαδή, ἀπομακρυνόμενος ἀπὸ τὸν Θεόν, διὰ νὰ κατέχῃ καὶ ἀπολαύῃ ἐγωϊστικῶς τὰ ὑλικὰ ἀγαθά, εἰς τὰ ὁποῖα ὁ Θεὸς ἀπαιτεῖ νὰ κάμῃ εὐχαρίστως μετόχους καὶ τοὺς ὁμοίους του ἀνθρώπους, καταντᾷ νὰ τὰ χάνῃ μὲ θλίψιν καὶ σπαραγμόν. Ὁ σημερινὸς ἄνθρωπος ἀναγκάζεται—πολλάκις μὲ ὀδύνην καὶ ἀπελπισίαν—νὰ παραδίδῃ εἰς τὴν ἀνωτέραν βίαν περισσότερα ἀπὸ ὅσα θὰ ἔδιδε μὲ χαρὰν καὶ ἐλευθερίαν, ἂν ἦτο πραγματικὸς Χριστιανός. Ἐξηγοῦμεν σαφέστερον τὸ πρᾶγμα.

Ἡ χριστιανικὴ διδασκαλία θεωρεῖ στοιχειώδη ὑποχρέωσιν δικαιοσύνης τὸ νὰ μεταδίδῃ ὁ Χριστιανὸς τὰ ἀγαθά του καὶ εἰς ἄλλους, διὰ ν' ἀποτελῆται κατ' ἀναλογίαν ἰσότης: «οὐχ ἵνα ἄλλοις ἄνεσις, ὑμῖν δὲ θλίψις· ἀλλ' ἐξ ἰσότητος, ἐν τῷ νῦν καιρῷ τὸ ὑμῶν περίσσευμα εἰς τὸ ἐκείνων ὑστέρημα, ἵνα καὶ τὸ ἐκείνων περίσσευμα γένηται εἰς τὸ ὑμῶν ὑστέρημα, ὅπως γένηται ἰσότης», γράφει διὰ τὸ ζήτημα τοῦτο ὁ θεόπνευστος ἀπόστολος Παῦλος (Β' Κορινθ. 8. 14). Διότι ἔλαβες καὶ σὺ ὁτιδήποτε σήμερον κατέχεις ὡς ἰδιοκτησίαν. Τὰ ἔλαβες ἀπὸ τὸ ἐπὶ τῆς γῆς κοινὰ δῶρα τοῦ Δημιουργοῦ. Καὶ ἀφοῦ τὰ ἔλαβες, εἶνε δίκαιον νὰ δίδῃς. Μὴ δὲ εἴπῃς ὅτι ὅσα κατέχεις εἶνε ἀποτέλεσμα τῶν κόπων σου, τῆς ἱκανότητός σου, τῆς ἐξυπνάδας σου. Διότι καὶ ἂν ἐργάσθῃς, παρὰ Θεοῦ ἔλαβες τὴν ὑγείαν καὶ ἱκανότητα νὰ ἐργασθῇς, ἐφ' ὅσον μία σταγὼν αἵματος εἰς τὸν ἐγκέφαλον ἦτο ἱκανὴ νὰ σὲ ρίψῃ ἡμίπληκτον, ἢ ἕνα μικρόβιον φθίσεως νὰ σὲ μεταβάλῃ εἰς ἕνα πτῶμα ζωντανόν. Θὰ ἦτο δὲ παραλογισμὸς νὰ ὑποστηρίξῃς ὅτι τὴν ἐξυπνάδα καὶ τὴν δεξιότητα, μὲ τὴν ὁποίαν ἐκέρδισες, τὴν ἐδημιούργησες μόνος σου ἢ τὴν ἐκληρονόμησες ἀπὸ τὴν ἰδιοκτησίαν τῶν προγόνων σου.

Θὰ ἐρωτήσῃ λοιπὸν ὁ θεῖος Παῦλος: «Τί δὲ ἔχεις ὃ οὐκ ἔλαβες; εἰ δὲ καὶ ἔλαβες, τί καυχᾶσαι ὡς μὴ λαβών;» (Α' Κορ. 4.7). Καὶ ἀφοῦ οὕτως ἔχει ἡ ἀλήθεια, πρέπει ἕκαστος νὰ διαχειρίζεται καὶ νὰ διανέμῃ εἰς τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην «καθ' ὃ ἔχει χάρισμα, ὡς οἰκονόμος ποικίλης χάριτος Θεοῦ», συμπληρώνει ὁ ἀπόστολος Πέτρος (Α' Πέτρ. 4.10). Εἰς περίπτωσιν δὲ ποὺ θεωρεῖ ἀπόλυτον τὴν κυριότητά του ἐπὶ τῶν κοινῶν δώρων τῆς θείας ἀγαθότητος, καταντᾷ σφετεριστὴς καὶ καταχραστὴς τῶν ξένων ἀγαθῶν, ὅπως καὶ ὁ ταμίας, ποὺ θὰ κρατήσῃ ὡς ἰδικά του τὰ χρήματα, ποὺ τοῦ ἐνεπιστεύθη τὸ Κράτος πρὸς νόμιμον διανομήν. «Μὴ ἄδικος ὁ Θεὸς ὁ ἀνίσως ἡμῖν διαιρῶν τὰ τοῦ βίου; ἐρωτᾷ τὸν τοιοῦτον ὁ Μέγας Βασίλειος. Διατί σὺ μὲν πλουτεῖς, ἐκεῖνος δὲ πένεται; Ἢ πάντως ἵνα καὶ σὺ χρηστότητος καὶ πιστῆς οἰκονομίας μισθὸν ὑποδέξῃ, κἀκεῖνος τοῖς μεγάλοις ἄθλοις τῆς ὑπομονῆς τιμηθῇ; Σὺ δὲ πάντα τοῖς ἀπληρώτοις τῆς πλεονεξίας κόλποις περιλαβών, οὐδένα νομίζεις ἀδικεῖν, τοσούτους ἀποστερῶν; Τίς ἐστιν ὁ πλεονέκτης; Ὁ μὴ ἐμμένων τῇ αὐταρκείᾳ. Τίς δέ ἐστιν ὁ ἀποστερητὴς (ὁ κλέπτης); Ὁ ἀφαιρούμενος τὰ ἑκάστου. Σὺ δὲ πλεονέκτης καὶ ἀποστερητής, ἃ πρὸς οἰκονομίαν ἐδέξω, ταῦτα ἴδια σαυτοῦ ποιούμενος».

Ὅταν δὲ ἀπὸ τοιαύτην χριστιανικὴν ἀντίληψιν δικαιοσύνης καὶ ἀγάπης ὁ Χριστιανὸς θεωρῇ ἑαυτὸν οὐχὶ ἰδιοκτήτην, ἀλλ' οἰκονόμον τῶν ὑλικῶν ἀγαθῶν, μετὰ πάσης εὐχαριστήσεως καὶ ἱκανοποιήσεως θὰ μεταδίδῃ εἰς τὸν πλησίον· ἐλευθέρως θὰ καθιστᾷ μετόχους καὶ τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην ἀδελφούς, κινούμενος ἀπὸ τὸ ἐνδιαφέρον ἐκεῖνο μὲ τὸ ὁποῖον ἕνα ἕκαστον μέλος τοῦ σώματος μεταδίδει εἰς ὅλα τὰ ἄλλα μέλη πᾶσαν βοήθειαν καὶ ὑπηρεσίαν. Τοῦτο δὲ ἀκριβῶς τὸ παράδειγμα τοῦ ζῶντος ἀνθρωπίνου σώματος χρησιμοποιεῖ ὁ θεῖος Παῦλος διὰ νὰ παραστήσῃ ὅτι καὶ εἰς τὴν κοινωνίαν πρέπει νὰ συμβαίνῃ ὅ,τι καὶ εἰς τὸ σῶμα. Διότι εἰς τὸ σῶμα, καίτοι δὲν ἔχουν ὅλα τὰ μέλη τὴν αὐτὴν δύναμιν καὶ σπουδαιότητα εἰς τὴν ὅλην λειτουργίαν τῆς ζωῆς, ἐν τούτοις ὅλα λαμβάνουν τὴν ἀναγκαιοῦσαν τροφὴν κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῆς θέσεως, εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκονται καὶ τῆς λειτουργίας τὴν ὁποίαν ἐκτελοῦν. Καὶ εἶνε σπουδαῖον ὅτι τὰ ἀνώτερα καὶ ἰσχυρότερα μέλη, ταῦτα καταβάλλουν τὸ περισσότερον ἐνδιαφέρον ὑπὲρ τῶν κατωτέρων. Πᾶσα δὲ ὑπερτροφία ἢ ἀτροφία εἰς τὰ μέλη εἶνε ἀσύμφορος εἰς τὸ σύνολον σῶμα καὶ θὰ κατσλήξῃ εἰς καταστροφὴν τοῦ συνόλου (Ἰδὲ Ρωμ. 12. 4-6, 8 καὶ Α' Κορ. 12. 12-27).

Ἀλλ' ἀφοῦ ὁ ἄνθρωπος, καὶ δὴ ὁ λεγόμενος Χριστιανός, δὲν θέλει νὰ ἐφαρμόσῃ τὸν φυσικώτατον τοῦτον νόμον τῆς δικαιοσύνης καὶ ἀγάπης ἐλευθέρως, εὐχαρίστως, ὡς φυσικὴν ζωϊκὴν λειτουργίαν ἐν τῇ θέσει τῇ ἀνωτέρᾳ, τὴν ὁποίαν ἔλαβεν εἰς τὸ κοινωνικὸν σῶμα, δὲν εἶνε παράδοξον ὅτι ἢ θὰ ἐξαναγκασθῇ ὑπὸ τῆς κρατικῆς βίας καὶ τῆς ὀδυνηρᾶς πιέσεως νὰ τὸ κάμῃ, εἴτε σοσιαλιστικὸν λέγεται τὸ Κράτος εἴτε φασιστικόν· ἢ θὰ ἴδῃ ἐξανεμιζομένην τὴν ἰδιοκτησίαν ἀπὸ τὸν ἀδυσώπητον νόμον τῆς φθορᾶς τῶν ἀδίκως κατεχομένων, ὁ ὁποῖος νόμος ἐνεργεῖ μὲν ἴσως βραδύτερον, ἀλλ' ἀσφαλῶς καὶ ἀναποφεύκτως.

ΚΥΡΙΑΚΗ 19 ΙΟΥΛΙΟΥ

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

(Κυρ. ἁγ. Πατέρων, Τίτ. γ' 8—15)
Βλέπε Καινὴν Διαθήκην, ἔκδοσιν «Ζωῆς» σελ. 634.

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

(Κυρ. ἁγ. Πατέρων, Ματθ. ε' 14—19)
Βλέπε Καινὴν Διαθήκην, ἔκδοσιν «Ζωῆς», σελ. 15.

ΟΜΙΛΙΑ
ΕΙΣ ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

1. «Ὑμεῖς ἐστε τὸ φῶς τοῦ κόσμου», εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς μαθητάς Του. Τοὺς παρομοιάζει μὲ φῶς, διὰ νὰ δείξῃ ποία θὰ ἦτο ἡ ἀποστολὴ καὶ τὸ ἔργον των ἐν μέσῳ τοῦ κόσμου. Ὁ κόσμος τότε εὑρίσκετο εἰς τὸ σκότος τῆς εἰδωλολατρείας. Ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον ἐπλεόναζεν ἡ διαφθορὰ καὶ ἡ ἀχρειότης. Διὰ τοῦτο ὁ Κύριος προώριζε τοὺς Ἀποστόλους του νὰ γίνουν τὸ φῶς τοῦ κόσμου. Μὲ τὴν διδασκαλίαν καὶ τὸ παράδειγμά των θὰ ἐφώτιζον τοὺς ἀνθρώπους, ὥστε νὰ γνωρίσουν τὸν ἀληθινὸν Θεόν. Θὰ καθωδήγουν τὸν κόσμον διὰ νὰ εὕρῃ τὸν δρόμον τῆς ἀληθείας καὶ τῆς ἀρετῆς.

Ἐπόμενον δὲ ἦτο οἱ ἀπόστολοι νὰ ἑλκύσουν τὴν προσοχὴν τῶν ἀνθρώπων. Διότι ἡ διδασκαλία των ποὺ θὰ ἠκούετο διὰ πρώτην φοράν, ἀλλὰ καὶ ὁ βίος των, ὁ ὁποῖος θὰ διέφερεν ἀπὸ τὸν βίον τοῦ κόσμου, θὰ ἐκίνει τὴν προσοχὴν τῶν ἀνθρώπων. Δι' αὐτὸ ὁ Κύριος τοὺς παρομοιάζει μὲ πόλιν, ἡ ὁποία εἶνε κτισμένη ἐπάνω εἰς ὄρος καὶ δι' αὐτὸ δὲν εἰμπορεῖ νὰ κρυβῇ. Ὑπενθυμίζει ἐπίσης ὅτι, ὅταν ἀνάπτουν τὸν λύχνον, δὲν τὸν θέτουν κάτω ἀπὸ τὸν μόδιον, δηλαδὴ δὲν τὸν σκεπάζουν, ἀλλὰ τὸν τοποθετοῦν ὑψηλά, διὰ νὰ φωτίζωνται ἀπὸ τὸ φῶς του οἱ ἐντὸς τῆς οἰκίας. Παρομοίαν λοιπὸν προλέγει ὅτι θὰ ἦτο ἡ θέσις τῶν Ἀποστόλων ἐν μέσῳ τοῦ κόσμου. Ἕνεκα τοῦ ἔργου των θὰ ἦσαν περίβλεπτοι. Οἱ ἄνθρωποι θὰ τοὺς παρηκολούθουν καὶ θὰ τοὺς ἐπρόσεχαν. Δι' αὐτὸ δὲ καὶ ὁ βίος των ἔπρεπε νὰ εἶνε βίος ἀρετῆς, φωτεινὸς καὶ ἅγιος, σύμφωνος πρὸς ὅσα ἐκήρυττον καὶ ἐδίδασκον. Ὅπως θὰ ἔλαμπε τὸ κήρυγμά των, τοιουτοτρόπως ἔπρεπε νὰ λάμπουν καὶ τὰ καλά των ἔργα. Αὐτὸ δὲ θὰ προσείλκυε τοὺς ἀνθρώπους διὰ νὰ πιστεύσουν καὶ γίνουν χριστιανοὶ καὶ νὰ προσφέρουν δόξαν εἰς τὸν Θεόν: «Οὕτω λαμψάτω τὸ φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὅπως ἴδωσιν ὑμῶν τὰ καλὰ ἔργα καὶ δοξάσωσι τὸν πατέρα ὑμῶν τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς».

Ἀλλ' αὐτὸ ζητεῖ καὶ ἀπὸ κάθε χριστιανὸν ὁ Κύριος. Ζητεῖ νὰ λάμπωμεν ὅλοι οἱ ὀπαδοί Του. Θέλει νὰ γινώμεθα φῶς εἰς τοὺς ἄλλους μὲ τοὺς λόγους καὶ μὲ τὰ ἔργα μας. Δὲν ἔχει σημασίαν τὸ ὅτι δὲν εἴμεθα ἀπόστολοι. Ἐὰν δὲν εἴμεθα ἀπόστολοι, εἴμεθα ὅμως μαθηταὶ τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ. Γεγονὸς δὲ εἶνε ὅτι πλεῖστοι ἄνθρωποι, ἐν μέσῳ τῶν ὁποίων ζῶμεν, οὔτε τὸν Χριστὸν γνωρίζουν, οὔτε τὸ θέλημά Του σέβονται, οὔτε διὰ τὴν σωτηρίαν των ἐνδιαφέρονται καὶ φροντίζουν. Μερικοὶ μάλιστα, πολὺ ὀλίγον διαφέρουν ἀπὸ τοὺς εἰδωλολάτρας τῆς ἐποχῆς τῶν ἀποστόλων. Δι' αὐτοὺς λοιπὸν ἡμεῖς ἔχομεν ὑποχρέωσιν νὰ γίνωμεν «φῶς». Ὀφείλομεν δηλαδὴ νὰ τοὺς βοηθήσωμεν μὲ πάντα τρόπον, διὰ νὰ ἐξέλθουν ἀπὸ τὸ ἠθικὸν σκότος, εἰς τὸ ὁποῖον εὑρίσκονται καὶ νὰ τοὺς φέρωμεν κοντὰ εἰς τὸν Χριστόν. Ὀφείλομεν νὰ τοὺς συμβουλεύσωμεν, νὰ τοὺς διαφωτίσωμεν, νὰ τοὺς ὑποδείξωμεν τὴν ἀλήθειαν, νὰ τοὺς εἴπωμεν τί ζητεῖ ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον ὁ Θεὸς καὶ ποῖα εἶνε τὰ καθήκοντα τοῦ χριστιανοῦ. Ἀλλ' ἴσως αὐτὸ νὰ μὴ εἰμποροῦν ὅλοι νὰ τὸ κάμουν μὲ τὰ λόγια. Ἀσφαλῶς δὲν γνωρίζουν ὅλοι πολλὰ γράμματα καὶ δὲν εἶνε εὔκολον νὰ ὁμιλήσουν ὅπως πρέπει καὶ νὰ ὑποδείξουν τὸ ὀρθόν. Ὅλοι ὅμως εἰμποροῦμεν νὰ διδάξωμεν μὲ τὸ παράδειγμά μας, μὲ τὰ ἔργα μας τὰ καλὰ καὶ χριστιανικά. Ἐὰν ἔχωμεν διαγωγὴν χριστιανικήν, ἐὰν ζῶμεν ὅπως θέλει ὁ Κύριος, τοῦτο διὰ τοὺς ἄλλους θὰ εἶνε διδασκαλία ἔμπρακτος καὶ ἰσχυρά. Θὰ εἶνε κήρυγμα βωβόν, ἀλλὰ πολὺ καρποφόρον.

Ἰδοὺ λοιπὸν τί πρέπει νὰ προσέξωμεν ὅλοι. Ἡ ἀποστολή μας ὡς χριστιανῶν εἶνε πολὺ ὑψηλή. Διότι μὲ τοὺς λόγους μας καὶ μὲ τὰ ἔργα μας ὀφείλομεν διαρκῶς νὰ λάμπωμεν, νὰ γινώμεθα φῶς εἰς τοὺς ἄλλους. Τί λοιπὸν κάμνομεν; Φωτίζομεν ἀρά γε ἢ μήπως σκοτίζομεν; Ἀνταποκρινόμεθα εἰς τὴν ὑποχρέωσίν μας αὐτὴν ἢ ἀδιαφοροῦμεν καὶ γινόμεθα σκάνδαλον εἰς τοὺς ἄλλους μὲ τὴν ἀπρόσεκτον συμπεριφοράν μας καὶ μὲ τὴν παράβασιν τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ;

2.—Ἀλλ' ὅταν πρόκηται περὶ ἐντολῆς τοῦ Θεοῦ, δὲν δικαιολογεῖται ἀδιαφορία καὶ ἀπροσεξία, οὔτε ἐπιτρέπεται παράβασις. Καὶ ἰδοὺ ὅτι ὁ Κύριος τονίζει τὴν σημασίαν καὶ τὸ αἰώνιον κῦρος ποὺ ἔχει ὁ θεῖος νόμος. «Μὴ νομίσητε», λέγει, «ὅτι ἦλθον καταλῦσαι τὸν νόμον ἢ τοὺς προφήτας· οὐκ ἦλθον καταλῦσαι, ἀλλὰ πληρῶσαι». Αὐτὸς ὁ ἴδιος ἐτήρησε τὰς ἐντολὰς τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου, τὸν ὁποῖον ἦλθε νὰ συμπληρώσῃ. Αὐτὸς ποὺ ἦλθε νὰ διδάξῃ τὴν πλήρη ἀλήθειαν καὶ νὰ ἱδρύσῃ ἐπὶ γῆς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. Αὐτὸς ἐφήρμοσε τὰς διατάξεις τοῦ θείου νόμου. Καὶ μὲ τὸ παράδειγμά Του λοιπὸν μᾶς ἐδίδαξε νὰ σεβώμεθα καὶ φυλάττωμεν τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ. Διότι ὁ νόμος τοῦ Θεοῦ δὲν εἶνε νόμος ἀνθρώπινος, οὔτε γράφει πράγματα, τὰ ὁποῖα δὲν θὰ γίνουν. Ἂς ἀκούσωμεν τί λέγει περὶ τούτου ὁ Κύριος. «Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἕως ἂν παρέλθῃ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, ἰῶτα ἓν ἢ μία κεραία οὐ μὴ παρέλθῃ ἀπὸ τοῦ νόμου ἕως ἂν πάντα γένηται». Ἰδοὺ ἡ ἀξία καὶ τὸ κῦρος τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ. Μέχρι κεραίας, μέχρι καὶ τῶν ἐλαχίστων λεπτομερειῶν, ὅλα θὰ πραγματοποιηθοῦν. Διὰ τοῦτο ἐκεῖνος ποὺ θὰ παραβῇ ἔστω καὶ μίαν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ καὶ θὰ τὴν περιφρονήσῃ θεωρῶν αὐτὴν ἀναξίαν λόγου, θὰ διδάξῃ δὲ καὶ ἄλλους νὰ τὴν καταπατοῦν, θὰ καταδικασθῇ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ καὶ θὰ εὑρεθῇ ἀνάξιος τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν. Αὐτὸ βεβαιώνει καὶ προλέγει ὁ Κύριος. Ἐνῷ ἀντιθέτως,

ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ Η "ΖΩΗ,,

ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ
ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ
ΙΓΝΑΤΙΟΣ ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ
ΠΑΝΑΓ. ΤΡΕΜΠΕΛΑΣ
ΔΗΜ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ..... ΔΡΑΧ. 20
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: ΣΕΛ. 4 ἢ ΔΟΛ. 1

Ἐπιστολαὶ καὶ συνδρομαὶ πρὸς κ. ΙΩΑΝ. Κ. ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΝ Ἱπποκράτους 189

Ἱδρυτής: Ἀρχιμ. ΕΥΣΕΒΙΟΣ ΜΑΤΘΟΠΟΥΛΟΣ († 1929)
Συντάκτης: Ἀρχιμ. ΔΙΟΝ. ΦΑΡΑΖΟΥΛΗΣ († 1920)

«ὃς δ' ἂν ποιήσῃ καὶ διδάξῃ, οὗτος μέγας κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν». Θέσιν ἐξαιρετικὴν ἐπιφυλάσσει ὁ Θεὸς εἰς ἐκείνους ποὺ θὰ ἐφαρμόσουν τὰς ἐντολάς Του καὶ θὰ διδάξουν καὶ τοὺς ἄλλους νὰ τὰς σέβωνται καὶ νὰ τὰς τηροῦν.

Αὐτὰ διδάσκει ὁ Κύριος. Πόσην ὅμως ἀσέβειαν δεικνύομεν ἡμεῖς πρὸς τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ! Καὶ μὲ πόσην ἀφοβίαν παραβαίνομεν τὰς ἐντολάς Του! Ἀλλοίμονον! Εἶνε πολὺ περίεργος ἡ νοοτροπία μας. Μᾶς δίδει μίαν διαταγὴν κάποιος ἀνώτερος καὶ προσέχομεν νὰ τὴν ἐφαρμόσωμεν μὲ ἀκρίβειαν. Τρέμομεν πολλαῖς φοραῖς. Ἐδῶ ὅμως, ποὺ διατάσσει ὁ Θεός, ἀδιαφοροῦμεν. Φοβούμεθα μήπως ἐκτεθῶμεν ἀπέναντι τῶν προϊσταμένων μας καὶ τιμωρηθῶμεν. Ὅταν ὅμως διατάσσῃ ὁ Θεός, οὔτε φόβος, οὔτε προσοχή, οὔτε ἐντροπή. Ὑπάρχουν μάλιστα καὶ ἄνθρωποι ποὺ λέγουν ὅτι εἶνε χριστιανοί, οἱ ὁποῖοι ὅμως γελοῦν καὶ εἰρωνεύονται, ὅταν ἀκούουν νὰ γίνεται λόγος περὶ ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ καὶ περὶ τοῦ νόμου τοῦ Θεοῦ! Ἀλλὰ ἐσκέφθης, ἄνθρωπε, τί κάμνεις; Ὑπελόγισες Τίνος τὸν νόμον ἀθετεῖς; Δὲν πρόκειται περὶ διαταγῆς ἑνὸς ἀνωτέρου σου. Οὔτε περὶ διαταγῆς στρατηγοῦ. Οὔτε περὶ νόμου βασιλέως τινὸς ἐπιγείου. Πρόκειται περὶ διαταγῆς, τὴν ὁποίαν δίδει ὁ Βασιλεὺς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς. Εἶνε Ἐκεῖνος, ἐμπρὸς εἰς τὸν Ὁποῖον θὰ εὑρεθῶμεν μίαν ἡμέραν ὑπόδικοι. Ἔπειτα, μήπως πρόκειται νὰ ὠφεληθῇ ὁ Θεός, ἐὰν ἡμεῖς τηρήσωμεν τὰς ἐντολάς Του; Ἰδική μας εἶναι ἡ ὠφέλεια, καὶ εἰς τὸν κόσμον αὐτὸν καὶ εἰς τὴν μέλλουσαν ζωήν. Πῶς λοιπὸν θὰ ἀσεβήσωμεν πρὸς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ θὰ καταπατήσωμεν τὰς ἐντολάς Του;

Ἂς σκεφθῶμεν σοβαρῶς. Εἶνε ἀληθές, ὅτι πολλοὶ πειρασμοὶ μᾶς σπρώχνουν καθημερινῶς εἰς παραβάσεις τοῦ νόμου τοῦ Θεοῦ. Ἀλλὰ δι' αὐτὸ πρέπει νὰ προσέχωμεν καὶ νὰ βιάζωμεν τὸν ἑαυτόν μας καὶ νὰ παρακαλῶμεν τὸν Θεὸν νὰ μᾶς κρατῇ εἰς τὴν ὑπακοὴν πρὸς τὸ θέλημά Του. Ὅταν δὲ συμβῇ νὰ ἁμαρτήσωμεν, μὲ μετάνοιαν εἰλικρινῆ ἂς ζητῶμεν τὸ ἔλεός Του. Καὶ ἂς ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν μας πάντοτε ὅτι ὡς δοῦλοι τοῦ Θεοῦ ὀφείλομεν νὰ τηρῶμεν τὰς ἐντολάς Του, διὰ νὰ γίνωμεν ἄξιοι τῆς ἀγάπης Του.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

ΛΟΓΟΣ Ε'.

ΕΙΣ ΤΟΝ ΛΑΖΑΡΟΝ

Κατέβαινε λοιπὸν ἀπὸ τὸ βουνόν, φέρων μαζῇ του ζωντανὸν μάρτυρα τὸν Ἰσαάκ. Ἀλλὰ πές μου, ποίαν θὰ ἔχωμεν συγγνώμην, ποίαν δὲ ἀπολογίαν, ὅταν ἐκεῖνον μὲν τὸν γενναῖον εἴδομεν μὲ τόσην προθυμίαν νὰ ὑπακούῃ εἰς τὸν Θεὸν καὶ ὅλα νὰ τὰ θυσιάζῃ χάριν Αὐτοῦ, ἡμεῖς δὲ δυσανασχετοῦμεν; Μὴ δὲ μοῦ προβάλῃς ὡς δικαιολογίαν τὸ πένθος, οὔτε τὴν συμφορὰν ὡς ἀνυπόφορον· ἀλλ' ἐκεῖνο πρόσεξε ὅτι ὁ Ἀβραάμ, καὶ ἀπὸ τὸ πένθος ἐκεῖνο, ἂν καὶ ἦτο φοβερόν, ἐδείχθη ἀνώτερος. Καὶ μόνον ἡ διαταγὴ τοῦ Θεοῦ ἦτο ἀρκετὴ νὰ τὸν ἐμβάλῃ εἰς ἀνησυχίαν καὶ ἀπορίαν καὶ νὰ τοῦ κλονίσῃ τὴν πίστιν εἰς τὰς ὑποσχέσεις, ποὺ τοῦ εἶχε δώσει εἰς τὸ παρελθόν. Διότι ποῖος ἐκ τῶν πολλῶν δὲν θὰ ἐνόμιζεν ὅτι ἦσαν ἀπάτη ὅσα τοῦ ἐλέχθησαν περὶ τοῦ πλήθους τῶν ἀπογόνων, περὶ τῶν ὁποίων τοῦ ὑπεσχέθη; Ἀλλὰ ὁ Ἀβραὰμ δὲν ἐσκέφθη τοιοῦτο.

Καὶ τὸν Ἰὼβ δὲ πρέπει μάλιστα νὰ θαυμάζωμεν διὰ τὴν ἐξ ἴσου πρέπουσαν συμπεριφορὰν ποὺ ἔδειξε κατὰ τὴν συμφοράν· ὅτι δηλαδή, ἔπειτα ἀπὸ τόσην ἀρετήν, ἔπειτα ἀπὸ ἐλεημοσύνας καὶ φιλανθρωπίας καὶ βίον τοιοῦτον, ὥστε οὔτε εἰς αὐτὸν οὔτε εἰς τὰ παιδιά του νὰ μαρτυρῇ ἡ συνείδησις τίποτε τὸ κακόν, εἶδε τόσον βαρὺ πένθος, ἐντελῶς νέον καὶ ἀναπάδοξον, ποὺ δὲν εἶχε συμβῇ εἰς κανένα ἐκ τῶν μεγάλων ἐγκλημάτων· καὶ ὅμως δὲν ἔπαθεν ὅ,τι παθαίνουν οἱ πολλοί, οὔτε ἐνόμισεν ὅτι ἡ ἀρετὴ εἶναι ἀνωφελής, οὔτε ὅτι εἶχε κακῶς ἀκεφθῆ εἰς τὰ παρελθόν (ποὺ ἠκολούθησε τὴν ὁδὸν τῆς εὐσεβείας). Ὥστε καὶ διὰ τὰ δύο αὐτὰ δὲν πρέπει ἁπλῶς καὶ μόνον νὰ τοὺς θαυμάζωμεν ἀλλὰ καὶ νὰ τοὺς ζηλεύωμεν καὶ νὰ μιμούμεθα τὴν ἀρετήν των. Καὶ ἂς μὴ λέγῃ κανείς, ὅτι ἐκεῖνοι ἦσαν μερικοὶ ἄνθρωποι θαυμαστοί. Θαυμαστοὶ μὲν καὶ μεγάλοι βεβαίως ἦσαν· ἀλλ' ἀπὸ ἡμᾶς τώρα ζητεῖ ὁ Θεὸς νὰ δείξωμεν μεγαλυτέραν τελειότητα ἀπὸ ὅλους ἐκείνους ποὺ ἔζησαν εἰς τὴν ἐποχὴν τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Διότι λέγει ὁ Κύριος· «ἐὰν μὴ περισσεύσῃ ἡ δικαιοσύνη ὑμῶν πλεῖον τῶν Γραμματέων καὶ Φαρισαίων, οὐ μὴ εἰσέλθητε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν» (Μτθ. 5, 20).

Ἀφοῦ λοιπὸν πανταχόθεν ἐσωφρονίσθημεν καὶ συνηθροίσαμεν διδασκαλίας, ἃς ἐπαναφέρωμεν συνεχῶς εἰς τὸν νοῦν μας, καὶ ὅσα ἐλέχθησαν περὶ ἀναστάσεως καὶ τὰ περὶ τῶν ἁγίων τούτων ἀνδρῶν. Καὶ ταῦτα ὄχι μόνον κατὰ τὸν καιρὸν τοῦ πένθους, ἀλλὰ καὶ ὅταν εὑρισκώμεθα χωρὶς λύπην. Διότι καὶ ἐγὼ δι' αὐτὸν τὸν λόγον τὰ εἶπα αὐτά, καίτοι οὐδεὶς εἶναι λυπημένος, ὥστε, ὅταν περιπέσωμεν εἰς καμμίαν παρομοίαν συμφοράν, ἐνθυμούμενοι τὰ λεχθέντα, νὰ λαμβάνωμεν ἀρκετὴν παρηγορίαν. Καὶ οἱ στρατιῶται ὅταν εἶναι εἰρήνη, τότε ἐξασκοῦνται εἰς τὰ ἔργα τοῦ πολέμου, ὥστε ὅταν ἔλθῃ ἡ μάχη καὶ ἡ περίστασις ἀπαιτῇ νὰ χρησιμοποιήσουν τὴν πεῖραν των, νὰ ἀποδείξουν εἰς τὸν κατάλληλον καιρὸν τὴν πολεμικὴν τέχνην, τὴν ὁποίαν ἐν καιρῷ εἰρήνης ἐπέτυχαν. Καὶ ἡμεῖς λοιπὸν ἂς κατασκευάσωμεν καὶ ὅπλα καὶ φάρμακα κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς εἰρήνης, ὥστε, ἐάν ποτε μᾶς παρουσιασθῇ πόλεμος παραλόγων παθῶν, ἢ πένθους, ἢ λύπης, ἢ ἄλλου ὁποιουδήποτε τοιούτου, νὰ εἴμεθα καλὰ ὡπλισμένοι καὶ πανταχόθεν προφυλαγμένοι διὰ νὰ ἀποκρούσωμεν μὲ πολλὴν ἐπιδεξιότητα τὰς προσβολὰς τοῦ πονηροῦ, καὶ μὲ ὀρθὰς σκέψεις καὶ μὲ τὰς ἀποφάσεις τοῦ Θεοῦ καὶ μὲ τὰ παραδείγματα τῶν εὐσεβῶν ἀνδρῶν καὶ μὲ κάθε τρόπον καὶ ἐξ ὅλων τῶν πλευρῶν νὰ προφυλάξωμεν τὸν ἑαυτόν μας. Διότι τοιουτοτρόπως θὰ ἠμπορέσωμεν καὶ τὴν παροῦσαν ζωὴν νὰ περάσωμεν μὲ χαρὰν καὶ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν νὰ ἐπιτύχωμεν διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς τὸν Ὁποῖον ἀνήκει ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος καθὼς καὶ εἰς τὸν Πατέρα καὶ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Δὲν ὑπάρχει περίπτωσις, ποὺ νὰ ἀποδεικνύεται ὁ ἄνθρωπος τόσον ἄδικος καὶ παράλογος, ὅσον ὅταν θέλῃ νὰ τὸν συγχωρήσῃ ὁ Θεός, νὰ τὸν δεχθῇ εἰς τὴν θείαν Κοινωνίαν, ἐνῶ αὐτὸς δὲν ἐννοεῖ νὰ συγχωρήσῃ τὸν ἄλλον ἄνθρωπον. Καὶ ὅμως ὁ Κύριος ἐδήλωσε σαφῶς καὶ ὡρισμένως: «ἐὰν μὴ ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν, οὐδὲ ὁ πατὴρ ὑμῶν ἀφήσει τὰ παραπτώματα ὑμῶν».

ΑΝΕΚΔΟΤΑ

ΠΟΥ ΚΑΤΗΝΤΗΣΕΝ ΕΝΑΣ ΜΑΘΗΤΗΣ ΤΟΥ ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΟΥ

Τὰ Κατηχητικὰ Σχολεῖα, τὰ ὁποῖα γνωρίζουν πλέον οἱ γονεῖς καὶ εἰς πολλὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος, εἶναι πολὺ διαδομένα εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ τὴν Ἀμερικὴν ὑπὸ τὸ ὄνομα Κυριακὰ Σχολεῖα. Μαθητὴς λοιπὸν ἑνὸς τοιούτου Σχολείου ὑπῆρξε καὶ εἰς τὸ Στόκπορτ τῆς Ἀγγλίας ἕνα παιδάκι πτωχὸ μέν, ἀλλὰ τόσον ἐπιμελὲς καὶ εὐσεβές, ὥστε ὅταν ἐπέρασε τὰς τάξεις τοῦ Σχολείου προωρίζετο ἀπὸ τὸν διδάσκαλόν του νὰ γίνῃ διδάσκαλος εἰς τὰς κατωτέρας τάξεις τοῦ Κατηχητικοῦ. Ἀλλὰ κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν ὁ μὲν πατέρας του ἀπέθανεν, ἡ δὲ μητέρα του, πιεζομένη ἀπὸ τὴν πτωχείαν, ἠναγκάσθη νὰ τὸ στείλῃ πρὸς ἐργασίαν εἰς ἕνα ἐργοστάσιον νηματουργίας. Ἐκεῖ ἐγνωρίσθη μὲ ἄλλους ὁμηλίκους του, ποὺ εἶχαν πλέον ὡριμάσει εἰς τὴν ἁμαρτίαν καὶ εἶχαν ἐξοικειωθῆ μὲ τὸ ἔγκλημα.

Ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῶν συναναστροφῶν αὐτῶν ὁ εὐσεβὴς ἀπόφοιτος τοῦ Κατηχητικοῦ νέος ἔχανε σὺν τῷ χρόνῳ ὅλας τὰς καλὰς ἐντυπώσεις τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας, ποὺ εἶχε λάβει εἰς τὸ Σχολεῖον τοῦτο. Καὶ ὅταν ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ ἐχάθη ἀπὸ τὴν ψυχήν του, παρεδόθη εἰς τὰ ποτὰ καὶ τὴν ἀσωτείαν, ἀκόμη δὲ καὶ εἰς μικροκλοπάς. Ἔπειτα ἀπὸ ὀλίγα ἔτη ἐξερράγη ὁ φοβερὸς πόλεμος, ὁ ὁποῖος τὸν εὑρῆκε στρατιώτην. Τὸ σύνταγμά του ἐστάλη εἰς τὸ μέτωπον, ὅπου ἡ ἕξις τοῦ νὰ πίνῃ οἰνοπνεύματα ηὐξήθη πολύ. Καὶ μὴ ἀρκούμενος εἰς ὅσα τοῦ ἔδιδεν ἡ ἐπιμελητεία τοῦ στρατοῦ, διήρπαζε πράγματα χωρικῶν. Μετὰ τὸ τέλος τοῦ πολέμου ἐπέστρεψε μὲ τὸ σύνταγμά του εἰς τὴν Ἀγγλίαν. Μόλις δὲ ἀπεβιβάσθη εἰς τὴν παραλίαν τῆς Χαμσάϊαρ, ἔσπευσε μαζῆ μὲ ἄλλους ὁμοίους του συντρόφους νὰ κάμῃ χρήματα διὰ τῆς κλοπῆς καὶ τῆς λωποδυσίας. Ἀλλὰ τοιαῦται ἁμαρτωλαὶ ἐπιχειρήσεις, εἰς τὰς ὁποίας ἀόρατος ἀρχηγὸς εἶναι ὁ Σατανᾶς, δὲν ἠμποροῦν νὰ εὐδοκιμήσουν ἐπὶ πολύ. Ἐπὶ τέλους ὁ θλιβερὸς αὐτὸς νέος ἀνεκαλύφθη, προσήχθη εἰς τὰ δικαστήρια—τὰ ὁποῖα εἰς τὴν Ἀγγλίαν δὲν ἀστειεύονται—καὶ κατεδικάσθη εἰς θάνατον, εἰς ἡλικίαν μόλις 25 ἐτῶν!

Νὰ ἐνεθυμήθη ἄρά γε ὁ ταλαίπωρος αὐτὸς νέος τὸ τόσον σπουδαῖον ἐκεῖνο μάθημα, ποὺ εἶχεν ἀκούσει εἰς τὸ Κατηχητικὸν Σχολεῖον, ὅτι «τὰ ὀψώνια τῆς ἁμαρτίας θάνατος»;

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ ΤΩΝ ΔΙΩΓΜΩΝ

ΤΟ ΣΗΜΕΙΟΝ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

—Ὁ Λουκίνιος! ὁ σκληρότερος, ὁ ἀπανθρωπότερος, ὁ αἱμοχαρέστερος ἄξιωματικὸς τῆς Ρώμης! Εἴθε νὰ φυλάξουν οἱ θεοὶ τοὺς πτωχοὺς αὐτοὺς ἀνθρώπους, ἐὰν τοὺς ὑποψιασθῆ αὐτός. Διότι καὶ ἂν δὲν ὑπάρχουν οὔτε ἐνδείξεις ἐναντίον των, αὐτὸς θὰ ἐπινοήσῃ τοιαύτας. Βιτούριε, πήγαινε νὰ εὕρῃς τοὺς φρουροὺς καὶ μάθε ἀπὸ αὐτοὺς ὅ,τι ἠμπορέσεις. Ἐὰν μελετᾶται ἢ ἔχῃ διαταχθῆ ἡ σύλληψίς των, πρέπει νὰ εἰδοποιηθῶ ἀμέσως. Κατάλαβες;

—Πολὺ καλά, ἐξοχώτατε.

—Πήγαινε, λοιπόν.

Ὁ Βιτούριος ἠπόρησεν ὀλίγον μὲ τὸ ἀσύνηθες ἐνδιαφέρον, ποὺ ἐδείκνυεν ὁ νεαρὸς κύριός του, ἀλλ' ἠρώτησε μόνον.

—Θὰ μείνετε χωρὶς συνοδόν, ἐξοχώτατε;

—Ναί, πήγαινε.

—Ὑπακούω, ἐξοχώτατε, καὶ ἀφοῦ ἐχαιρέτησε καὶ πάλιν, διηυθύνθη βιαστικὰ πρὸς τὸ σπίτι τοῦ Φαβίου.

—Ὁ Λουκίνιος! ἐσκέφθη ὁ Μᾶρκος,—ἕνας λύκος, ἀπὸ τοὺς ἁρπακτικοὺς ὄνυχας τοῦ ὁποίου πρέπει νὰ προφυλαχθῆ ἡ τρυφερὰ αὐτὴ ἀμνάς. Ἔχω πρόχειρον ἕνα σχέδιον γι' αὐτήν. Τί χάρις! τί τρυφερότης! Ποτὲ δὲν μὲ συγκίνησε τόσον τὸ γυναικεῖον φῦλον, ὅσον τώρα. Ἐνόμιζα ὅτι ὅλαις ἡ γυναῖκες εἶνε σὰν ἐμέ. Εἶχα ἀπατηθῆ. Καὶ νὰ εἶνε καὶ χριστιανή!

Ὁ Μᾶρκος ἐθαύμαζε καθ' ἑαυτόν. Ἀκουμβῶν εἰς τὸ βάθρον ἑνὸς ἀγάλματος τοῦ Νέρωνος εἶχε παραδοθῆ εἰς σκέψεις. Ἄνθρωποι τοῦ λαοῦ, ποὺ περνοῦσαν, τὸν παρετήρουν μὲ περιέργειαν καὶ ἔκπληξιν. Κανεὶς ὅμως δὲν ἐτόλμησε νὰ σταθῆ ἢ νὰ τοῦ ρίψῃ περισσότερον ἀπὸ ἕνα βιαστικὸν βλέμμα. Τόσον ἥσυχος ἦτο, ὥστε καὶ τὰ περιστέρια ἀπὸ τὰς ὄχθας τοῦ Τιβέρεως ἐπτερύγιζον γύρω του καὶ ἐστέκοντο ἀφόβως κοντὰ εἰς τὰ πόδια του. «Μερκία!» ἐψιθύριζε σιγά· «Μερκία!» καὶ προσεπάθει ἀσυναίσθητως νὰ παραγάγῃ τὸν μελῳδικὸν τόνον τῆς φωνῆς τῆς Μερκίας, ἐπαναλαμβάνων τὸ ὄνομά της. Εἶχε σιχαθῆ τὰς πανουργίας τῶν γυναικῶν, μετὰ τῶν ὁποίων εὑρίσκετο εἰς διαρκῆ ἐπικοινωνίαν. Ἐγνώριζε πολὺ καλὰ τὰς ἀδυναμίας των, τὰ ἐλαττώματά των καὶ τὰ θέλγητρά των. Καίτοι εὕρισκε κάποιαν εὐχαρίστησιν εἰς τὰς εὐφυεστέρας καὶ τὰς πλέον πνευματώδεις μεταξὺ αὐτῶν, ἐν τούτοις ὑπῆρχε κάτι κενὸν εἰς αὐτάς, ποὺ τὸν ἀπεμάκρυνε συνήθως μὲ βίαν. Δὲν ἦσαν ὅλαι ἐλαττωματικαὶ ἐν τῇ πράξει, ἀλλὰ τὸ κακὸν δὲν ἦτο ἀπεχθὲς εἰς αὐτάς. Κάθε μία ποὺ ἐτόλμα νὰ ἐλπίζῃ τιμὰς (καὶ ἦσαν ὀλίγαι ὅσαι δὲν τὸ ἔκαμνον) ἐσχεδίαζε καὶ προσεπάθει μὲ κάθε τρόπον νὰ γίνῃ σύζυγός του. Ὁ γάμος! Μπᾶ! ἕνα εὔσχημον περικάλυμμα τῆς ἀνηθικότητος καὶ ἀποφυγὴ δημοσίας ἐντροπῆς. Ὁ σύζυγος, ἕνα προτείχισμα, ποὺ προεφύλασσεν, ἀλλ' ἦτο ἀνίκανον νὰ κ. ύψῃ τὴν χαλάρωσιν τῶν ἠθῶν τῆς συζύγου. Ὄχι· τοιοῦτο σφάλμα δὲν θὰ διέπραττε ποτέ. Καὶ ὅμως τὸ σπίτι του ἦτο ἔρημο· ἡ ζωή του, παρὰ τὰς διασκεδάσεις καὶ τὰς ἀπολαύσεις της, τὴν διαρκῆ ἀλλαγὴν προσώπων καὶ φίλων—ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν—ἦτο ἀνιαρὰ καὶ πληκτική. «Ἡ ἀρετή! μπᾶ! ἄλλη λέξις καὶ αὐτὴ ἐφευρεθεῖσα δι' ἐκφοβισμόν! Εἰς τὴν γυναικείαν νοοτροπίαν δὲν ὑπῆρχε κἂν ἡ λέξις ἀρετὴ διὰ τὴν ἀρετήν. Καὶ παρ' ὅλα αὐτὰ ἐκείνη ἡ χριστιανή, ἐκείνη ἡ Μερκία—καὶ πάλιν ἐψιθύρισε σιγὰ τὸ ὄνομά της—τί χαριτωμένη ὕπαρξις! Μερκία! Μερκία!

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ "ΖΩΗΣ,,

ΛΟΓΟΙ ΧΡΥΣΟΙ

Ἔκδοσις τρίτη

Ἡ μικρὰ αὕτη συλλογὴ περιλαμβάνει διδασκαλίας καὶ συμβουλὰς ἀναφερομένας εἰς διαφόρους περιστάσεις καὶ ἀνάγκας τοῦ καθημερινοῦ βίου. Τὸ εὐχάριστον ὕφος των, αἱ ὑψηλαὶ ἔννοιαί των καὶ ἡ λογοτεχνικὴ των ἐμφάνισις ἔχουν καταστήσει τὴν συλλογὴν ταύτην ἀνάγνωσμα προσφιλὲς καὶ περιζήτητον, εἰς τρόπον ὥστε νὰ προβῶμεν ἤδη καὶ εἰς τρίτην αὐτοῦ ἔκδοσιν εἰς κομψότατον τομίδιον μὲ πολλὴν φιλοκαλίαν τυπωμένον.

Περιλαμβάνει σελίδας 288 καὶ τιμᾶται πανόδετον δρ. 15, χρυσόδετον πολυτελείας ἐντὸς κυτίου (κατάλληλον ὡς δῶρον) δρ. 40. Προστίθενται ταχ/κά. Ἐσωτερικοῦ δρ. 6 διὰ τὰ πανόδετα, δρ. 8 διὰ τὰ χρυσόδετα. Ἐξωτερικοῦ ταχ/κὰ σχεδὸν τριπλάσια. Παραγγελίαι μετὰ τῆς ἀξίας καὶ τῶν ταχ/κῶν στέλλονται πρὸς τὸ Βιβλιοπωλεῖον ἡ «Ζωή», Ἱπποκράτους 3, Ἀθήνας.

ΕΠΙ ΤΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ

Μοιρολατρεία.

Εἰς τὴν λήξασαν Συνέλευσιν τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν ἕνας μὲν ἀντιπρόσωπος τῆς Γαλλίας εἶπεν, ὅτι «ἀφίνει τὴν Γενεύνην ὡς νὰ ἀφίνῃ ἕνα σπίτι, ποὺ διαλύεται, σπίτι, ποὺ γκρεμίζεται»· καὶ ὅτι «βλέπει τὴν κατάστασιν ὅσον ποτὲ ἄλλοτε ἐπικίνδυνον καὶ μαύρην». Ὁ δὲ πρωθυπουργὸς τῆς Γαλλίας ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς αὐτῆς Συνελεύσεως ἐτόνισεν, ὅτι «ὁ μεγαλύτερος κίνδυνος εἶναι τὸ κοινὸν αἴσθημα ὅτι ὁ πόλεμος εἶναι πιθανός». Καὶ προσέθεσεν: «Ὁ πόλεμος εἶναι πιθανὸς ἀπὸ τῆς στιγμῆς ποὺ θεωρεῖται πιθανός, γίνεται μοιραῖος ἀπὸ τῆς στιγμῆς ποὺ θεωρεῖται μοιραῖος».

Ἐξ ἄλλου εἰς τοὺς διεθνεῖς κύκλους τῶν διανοουμένων ἐπικρατεῖ πλήρης ἀπαισιοδοξία διὰ τὸ μέλλον τοῦ πολιτισμοῦ, τοῦ ὁποίου τὴν καταστροφὴν προλέγουν ἄφευκτον, τὴν ἐπάνοδον δὲ τῆς ἀνθρωπότητος εἰς τὴν βαρβαρότητα προσεχῆ, ἀσφαλῆ καὶ βεβαίαν.

Ὅταν ἀνέτειλεν ὁ σύγχρονος πολιτισμός, πόσα ἐλέχθησαν διὰ τὸν παλαιὸν καὶ τὸν σύγχρονον εἰδωλολατρικὸν κόσμον, τὸν προσκολλημένον εἰς τὸ «πεπρωμένον», τὸν εὑρισκόμενον ὑπὸ τὸ κράτος τῆς μοιρολατρείας, ποὺ φονεύει τὴν ἐλπίδα καὶ παραλύει τὰς δυνάμεις τοῦ ἀνθρώπου! Ἀλλ' ἰδοὺ ὅτι καὶ ὁ σύγχρονος κόσμος βυθίζεται εἰς τὴν ἀπαισιοδοξίαν, ἐπανέρχεται εἰς τὴν μοιρολατρείαν. Καὶ τοῦτο διότι καὶ σήμερον τόσον ὁ πρωθυπουργὸς τῆς Γαλλίας, ποὺ ὡμίλησε περὶ «μοιραίου πολέμου», ὅσον καὶ ὁ ἄλλος πολιτικὸς κόσμος εὑρίσκονται εἰς τὴν αὐτὴν κατ' οὐσίαν θέσιν, εἰς τὴν ὁποίαν καὶ οἱ εἰδωλολάτραι ἐκεῖνοι, περὶ τῶν ὁποίων ἔγραφεν ὁ ἀπόστολος Παῦλος, ὅτι ἦσαν «χωρὶς Χριστοῦ, ἐλπίδα μὴ ἔχοντες καὶ ἄθεοι ἐν τῷ κόσμῳ».

Φῶς!

Ἀλλ' ἰδοὺ ὅτι ἀνατέλλει διὰ τὸν ἀπλπισμένον κόσμον φῶς! Εἶναι τὸ ὀλυμπιακόν, τὸ ὁποῖον θὰ ἀναφθῇ εἰς τὴν Ὀλυμπίαν καὶ θὰ μεταφερθῇ μετ' ὀλίγας ἡμέρας ὑπὸ δαδούχων εἰς τὴν Γερμανίαν διὰ τοὺς ἐκεῖ τελεσθησομένους ἀγῶνας. Καὶ εἶναι τόσον σπουδαῖον τὸ γεγονός, ὥστε πρέπει κατὰ τὸ ἐπίσημον πρόγραμμα τῆς ὀλυμπιακῆς λαμπαδηφορίας νὰ λάβῃ χαρακτῆρα μυσταγωγίας. Διότι ἐντέλλονται οἱ δαδοῦχοι δρομεῖς νὰ εἶναι σοβαροὶ καθ' ὅλην τὴν διαδρομὴν καὶ νὰ μὴ λησμονοῦν, ὅτι κατὰ τὴν ὥραν, ποὺ τρέχουν, μεταφέρουν «τὸ ὀλυμπιακὸν φῶς, ποὺ ἐφώτισεν ἐπὶ αἰῶνας τὴν ἀνθρωπότητα»!

Καὶ πόσον μὲν φῶς εἶχεν ἡ ἀνθρωπότης κατὰ τὴν προχριστιανικὴν εἰδωλολατρικὴν ἐποχὴν εἶναι γνωστόν. Ἀλλ' ὅ,τι ἀποτελεῖ τραγικὴν εἰρωνείαν εἶναι τοῦτο τὸ γεγονός. Ὅτι ὁ κόσμος θὰ θαμβωθῇ τόσον πολὺ ἀπὸ τὸ εἰς Γερμανίαν μεταφερόμενον ὀλυμπιακὸν φῶς, ὥστε περιμένει νὰ τελειώσουν οἱ ἀγῶνες διὰ νὰ ἀρχίσῃ ὁ πόλεμος! Ὁ ἀγγλικὸς Τύπος βεβαιώνει «ὅτι δὲν θὰ ὑπάρξῃ κίνδυνος πολέμου πρὸ τῶν ὀλυμπιακῶν ἀγώνων»!

Ταλαίπωρε κόσμε! «Τὸ φῶς ἐλήλυθεν εἰς τὸν κόσμον, καὶ ἠγάπησαν οἱ ἄνθρωποι τὸ σκότος μᾶλλον ἢ τὸ φῶς». Τὸ φῶς, ποὺ ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον εἶναι, ὁ Χριστός. Ἀλλ' ἐγκατέλειψες τὸν Χριστὸν καὶ ἑτοιμάζεσαι νὰ βυθισθῇς εἰς τὸ ἀπαίσιον σκότος φρικτοῦ πολέμου. Συγκαλεῖς εἰς τὴν Γερμανίαν τοὺς ἀθλητάς, διὰ νὰ ἐπιδείξῃς ὑπὸ τὸ «ὀλυμπιακὸν φῶς» τὰ ἀκμαιότερα σώματα, τὰ ὁποῖα ἑτοιμάζεσαι νὰ μεταβάλῃς εἰς τὰ πεδία τῶν μαχῶν εἰς τὰ ἐλεεινότερα πτώματα.

Τὸ Κράτος τῶν συντάξεων.

Καθ' ὃν χρόνον ὑπεβάλλετο τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα εἰς τὴν σχετικὴν Ἐπιτροπὴν τῆς Βουλῆς νομοσχέδιον «περὶ παροχῆς ἀποζημιώσεως λόγῳ ἐξόδων παραστάσεως εἰς τοὺς διατελέσαντας προέδρους καὶ ἀντιπροέδρους Κυβερνήσεως»—δηλαδὴ δεύτερος ἰσόβιος μισθὸς εἰς πολιτικούς, οἱ ὁποῖοι εἶναι σχεδὸν πάντοτε βουλευταί—ἐψηφίζοντο ἀφ' ἑνὸς μὲν ἄλλο τοιοῦτο «περὶ ἀπονομῆς συντάξεως εἰς τὰς οἰκογενείας Προέδρων Δημοκρατίας καὶ Κυβερνήσεων», ἀφ' ἑτέρου δὲ ἄλλα ἓξ «περὶ παροχῆς προσωπικῆς συντάξεως» εἰς χήρας—ἀκόμη καὶ ἀνεψιάς—πρωθυπουργῶν καὶ ὑπουργῶν.

Ἀλλ' ἴσως αἱ συντάξεις αὐταὶ ἔρχονται πολὺ καθυστερημέναι ἔπειτα ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν συντάξεων, αἱ ὁποῖαι κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαπενταετίαν ἐδόθησαν διὰ «παρεισφρησασῶν» διατάξεων εἰς ποικίλους νόμους. Συνταξιοῦχοι εἰς τὴν παλαιοτέραν ἐποχὴν καὶ εἰς τὴν δικαίαν ἀντίληψιν ἐδικαιοῦντο νὰ εἶναι οἱ καταναλώσαντες τὸν βίον των εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Κράτους καὶ λαμβάνοντες ἔπειτα μίαν ὑλικὴν βοήθειαν διὰ τὴν περίθαλψιν τοῦ γήρατός των. Τώρα ὅμως συνταξιοῦχοι εἶναι καὶ πολῖται νεώτατοι, μόλις ὑπερβαίνοντες τὸ τριακοστὸν ἔτος, ἐλάχιστον χρόνον ὑπηρετήσαντες εἰς δημοσίαν ὑπηρεσίαν, παχυτάτην δὲ σύνταξιν προσθέτοντες εἰς λίαν προσοδοφόρον πολλάκις ἐπάγγελμα, τὸ ὁποῖον ἐξασκοῦν ὡς συνταξιοῦχοι.

Ἀλλὰ τὸ χρῆμα τῶν ἀδίκων αὐτῶν συντάξεων εἰσπράττεται ἀπὸ τὸν πτωχὸν λαόν. Καὶ εἰσπράττεται κατὰ ἀπηνῆ πολλάκις τρόπον καὶ μάλιστα εἰς ἐποχὰς ἀφορίας καὶ θεομηνιῶν, ὅπως ἡ τρέχουσα. Ἡ τοιαύτη δὲ εἰσπραξις, ἢ μᾶλλον ἡ κατὰ τοιοῦτον τρόπον διανομή του εἰς τοὺς δυναμένους νὰ κατασκευάζουν πρὸς ὄφελός των νόμους, ἀποτελεῖ τὸν ἄριστον ὑποστηρικτὴν τοῦ κομμουνισμοῦ.

Κατὰ τοῦ ἀλκοολισμοῦ.

Κατὰ τὴν Γενικὴν συνέλευσιν τοῦ πανελληνίου ἰατρικοῦ Συλλόγου, τὴν συγκροτηθεῖσαν κατὰ τὴν λήγουσαν ἑβδομάδα, ἐτονίσθη καὶ πάλιν ὑπὸ τῶν εἰδημόνων ἰατρῶν, ὅτι ὁ ἀλκοολισμός—δηλαδὴ ἡ διὰ τῶν οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν δηλητηρίασις—πυξήθη πολὺ ἐν Ἑλλάδι κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη· καὶ ὅτι ἐπεκτείνεται εἰς βαθμὸν ἐπικίνδυνον «ἀπειλοῦγτα αὐτὸ τὸ μέλλον τῆς φυλῆς ἕνεκα τῆς κληρονομικότητος».

Εἶναι γνωστὴ ἡ δυστυχία, ἡ ὁποία δημιουργεῖται ἕνεκα τῆς μέθης, τῆς οἰνοπνευματοποσίας, τοῦ ἀλκοολισμοῦ, εἰς τοὺς πίνοντας καὶ τὴν οἰκογένειάν των· δυστυχία ὑγιεινή, οἰκονομική, ἠθική, κληρονομουμένη εἰς τέκνα καὶ ἀπογόνους. Πλὴν δὲν εἶναι δυστυχῶς δυνατὸν καμμία φορολογία, ἀπαγόρευσις, ἀντίδρασις νὰ θεραπεύσῃ τὸ κακόν. Τὸ παράδειγμα τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς πείθει πόσον αἱ ἀπαγορεύσεις αὐταί, ὁσονδήποτε καὶ ἂν εἶναι αὐστηραί, καταστρατηγοῦνται καὶ ἐπὶ τέλους ἀτονοῦν καὶ ἀνατρέπονται. Μία μόνη ὑπάρχει δύναμις ἱκανὴ νὰ θεραπεύσῃ τὸ πάθος. Ἡ ἠθικὴ τὴν ὁποίαν θεληματικῶς θὰ χρησιμοποιήσῃ ὁ κατεχόμενος ὑπὸ τοῦ πάθους. Δηλαδὴ ἡ μετάνοια, ἡ ἐπιστροφὴ εἰς τὸν Χριστόν, διὰ τῆς χάριτος τοῦ ὁποίου ἀναπτύσσεται ζωὴ ἠθική, ἀπηλλαγμένη ἀπὸ τοιαῦτα ὀλέθρια πάθη.

Ἀλλὰ μόνον περὶ αὐτῆς δὲν γίνεται λόγος εἰς τὰ συνέδρια καὶ τὰς σχετικὰς συζητήσεις καὶ φροντίδας. Καὶ δι' αὐτὸ τὸ κακὸν θὰ συνεχίζῃ τὴν πορείαν του.

Ὑποθῆκαι ἐπιστήμονος.

Κατὰ τὸ τρέχον ἔτος ἐωρτάσθη εἰς τὴν Λίλην τῆς Γαλλίας ἡ ἑκατονταετηρὶς τοῦ μεγάλου φυσικοῦ καὶ μαθηματικοῦ A. Ampére *(Ἀμπέρ), ὁ ὁποῖος ἀσχοληθεὶς εἰδικώτερον εἰς τὸν ἠλεκτρισμὸν εἶναι πασίγνωστος.*

Ὅπως μᾶς πληροφοροῦν οἱ σύγχρονοί του ἐπίσης μεγάλοι ἐπιστήμονες, ὁ Ἀμπέρ—βαθεῖα θρησκευτικὴ προσωπικότης—ἐθεώρει ἀπαραίτητον τὴν μελέτην τῆς Ἁγίας Γραφῆς, τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας, τῆς «Μιμήσεως τοῦ Χριστοῦ» καὶ προσεπάθει πάντοτε νὰ ζῇ κατὰ τὰ διδάγματα τῶν ἱερῶν τούτων βιβλίων. «Διαρκὴς ἀνάγνωσις τῆς Βίβλου καὶ τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας—γράφει περὶ αὐτοῦ ὁ διάσημος ἀστρονόμος Arago*—ἦτο τὸ μοναδικὸν μέσον, μὲ τὸ ὁποῖον ἐνισχύετο εἰς τὴν πίστιν του, ὁσάκις ἤρχιζε νὰ κλονίζεται».*

Ὁ ἴδιος ὁ Ampére, *ἀπευθυνόμενος πρὸς τοὺς ἐπιστήμονας καὶ ὑποδεικνύων τὸν ἀσφαλῆ τρόπον ἐρεύνης, γράφει: «Πρόσεχε πάντοτε νὰ μὴν ἀπασχολῆσαι ἀποκλειστικῶς μόνον μὲ τὴν ἐπιστήμην. Νὰ ἐργάζεσαι ἐν τῷ πνεύματι τῆς προσευχῆς, νὰ ἐρευνᾷς τὰ πράγματα τοῦ κόσμου τούτου, ὅπως ἐπιβάλλει τὸ ἐκ τῆς θέσεώς σου καθῆκον, ἀλλὰ νὰ προσβλέπῃς πάντοτε μὲ τὸν ἕναν ὀφθαλμόν, ὥστε ὁ ἄλλος ὀφθαλμός σου νὰ καταγοητεύεται διαρκῶς ἀπὸ τὸ αἰώνιον φῶς. Νὰ ἀκούῃς τοὺς φιλοσόφους, ἀλλὰ μόνον μὲ τὸ ἕνα σός, διὰ νὰ εἶναι τὸ ἄλλο πάντοτε ἕτοιμον νὰ ὑποδέχεται τοὺς γλυκεῖς καὶ μελῳδικοὺς ἤχους τοῦ οὐρανίου σου Φίλου (τοῦ Νυμφίου). Νὰ γράφῃς πάντοτε μόνον μὲ τὴν μίαν χεῖρα, ἐνῷ μὲ τὴν ἄλλην θὰ κρατῆσαι ἀπὸ τὸν Θεόν, ὅπως τὸ μικρὸν παιδίον ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὰ ἐνδύματα τοῦ ἀγαπημένου πατρός του. Χωρὶς τὴν προσοχὴν αὐτὴν θὰ καταθρυμματισθῇς ἀναποφεύκτως, ὡς διὰ λίθου ποὺ πίπτει ἐπὶ τῆς κεφαλῆς σου. Εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ θέλω νὰ ἐνθυμηθῶ τοὺς λόγους τοῦ ἀποστόλου Παύλου: «Καὶ οἱ χρώμενοι τῷ κόσμῳ τούτῳ, ὡς μὴ καταχρώμενοι».*

Τύποις «ΖΩΗΣ»—Ἱπποκράτους 189, Ἀθῆναι